

MODUM BAD 2016

INNHOLD

- 2 - 7 Styret har ordet
- 8 Økonomi
- 9 Statssekretærer på besøk
- 10 - 11 Disputas og Kildehuset
- 12 - 13 Forskning
- 14 - 15 Modum bad-konferansen
- 16 Pasienthistorier
- 17 - 19 Institutt for Sjelesorg
- 20 - 21 Minneforelesning og bøker
- 22 Arrangementer
- 23 Kulturopplevelser

MODUMBAD
- en kilde til liv

Styret har ordet

Visjonen er å være en kilde til liv. Målet er å fremme psykisk helse og livskvalitet gjennom behandling, forskning og forebygging. Det er en utfordrende visjon og et ærgjerrig mål. Men likevel oppnåelig når virksomheten bygger på motiverte og dyktige medarbeidere, som i et godt arbeidsmiljø bidrar med det beste i seg selv for å nå felles mål. Derfor er det også i 2016 mange mennesker med tunge belastninger som har fått et bedre liv. Derfor er mye ny kunnskap vunnet og formidlet. Derfor er det gitt mange impulser for å forebygge problemer og fremme livskvalitet.

Behovet for behandlingskapasiteten er åpenbart til stede, målt i etterspørsel.

Behandlingsvirksomheten, Modum Bads hovedoppgave, har fulgt og oppfylt avtalen som er inngått med Helse Sør-Øst, med virkning fra 2015. For alle områder, unntatt spiseforstyrrelser, er avtalen løpende. Det gir større forutsigbarhet og trygghet enn tidligere. Volumet i avtalen med Helse Sør-Øst ble redusert med åtte plasser, men dette ble kompensert gjennom ordningen med Fritt behandlingsvalg. Ved Forskningsinstituttet er det god progresjon med pågående prosjekter og initiering av nye, spennende prosjekter. Men det er vanskelig å få eksterne midler til forskning. Forebygging, lavterskeltilbud og formidling av kompetanse har fått et løft gjennom etableringen av Kildehuset. Virksomheten er i dynamisk utvikling, selv om det er vanskeligere å skaffe penger til forebygging enn til behandling. Fra 01.01.16 ble Institutt for Sjelesorg fusjonert med stiftelsen Modum Bad, og instituttet er inne i en bygge- og utviklingsfase.

Behandling – programmene er fulgt opp og fylt opp

Virksomhetene i de kliniske døgnavdelingene er gjennomført etter de behandlings- og budsjettmessige forutsetninger som er lagt til grunn. Den budsjetterte kapasitet er utnyttet fullt ut, med 100 prosent pasientbelegg på 95 plasser. Kapasiteten er i tillegg utvidet med åtte behandlingsplasser, finansiert gjennom ordningen med Fritt behandlingsvalg. I 2017 utvides kapasiteten med ytterligere fem plasser. Prisene på fritt behandlingsvalg er cirka 60 prosent av avtalepris, men det er god forvaltning av de samlede ressurser, og virksomheten er i god økonomisk balanse. Behovet for behandlingskapasiteten er åpenbart til stede, målt i etterspørsel. Det er henvisninger fra hele landet, men Helse Sør-Østs andel av henvisninger og behandlede pasienter er økt til over 80 prosent. Styret mener det er viktig å opprettholde Modum Bads landsdekkende funksjon, i lys av manglende tilbud, med unntak av Viken senter.

Voksenpsykiatrisk poliklinikk har hatt et strevsomt år med permisjoner, sykdom og lederskifte. Resultatet er derfor noe svakere enn budsjettert, både med hensyn til økonomi og kapasitet. Det drives imidlertid effektivt og med god faglig kvalitet, og det er viktig å ha et godt tilbud for lokalsamfunnet. Styret støtter derfor opp om poliklinikken, selv om bevilgningen fra Vestre Viken ikke er tilstrekkelig for et resultat i balanse. Modum Bads traumepoliklinikk i Oslo har gjennom sin kortvarige, men dynamiske historie, etablert seg som et viktig spesialisert tilbud for en hardt belastet pasientgruppe og med omfattende eksternt formidlingsvirksomhet. Styret vil også fremheve det veilednings- og undervisningsarbeidet som har vært drevet i arbeidet for volds- og overgrepsofre i Øst-Kongo, og i det hele tatt det engasjementet ansatte ved Modum Bad har i dette sterkt rammede området.

Styret vil videre spesielt trekke frem følgende:

- Samarbeidet med Helse Sør-Øst har vært godt i 2016, basert på en løpende avtale med tilfredsstillende prisnivå. Helse Sør-Øst gjennomførte i 2016 konsern-

KARI GRAN BØE
administrerende direktør,
styreleder

HALFDAN AASS
klinikkdirektør, nestleder

JAN-IVAR RØSSBERG
professor, styremedlem

PER ARNE DAHL
biskop, styremedlem

BERIT ØKSNES
prost, styremedlem

ANDERS B. WERP
stortingsrepresentant,
styremedlem

ØYVIND HÅBREKKE
kommunikasjonssjef,
styremedlem

BJØRNAR JOHANNESSEN
helsesportspedagog, ansattes
representant

HEIDI BERG HOUMB
overlege, ansattes representant

revisjon av Modum Bad, uten at virksomheten ble utsatt for sterk kritikk. Det var likevel et nyttig blikk utenfra, som ga grunnlag for forbedringer. På enkelte områder er det imidlertid betydelige utfordringer, spesielt når det gjelder lovverket om pasientrettigheter i forhold til lange ventelister og pasientenes preferanse for Modum Bad. HSØ-revisjonen var også opptatt av at vi burde sikre at pasienter fra egen helseregion ikke ble fortrenget av pasienter fra andre helseregioner.

- Det er en utfordring at Helse Sør-Øst ikke etterspør familiebehandling som sådan, og at det kun er diagnoser for voksne pasienter som teller når familiene er innlagt. Gjennom pragmatisk tilnærming er det likevel oppnådd en forståelse som foreløpig ansees som forsvarlig for begge parter.
- Det er økt vekt på kvalitetsarbeid, med en vridning fra "å ha orden i eget hus" til fokus på effektiv og riktig behandling og resultater. Modum Bad er ISO-sertifisert til 2018. Det er en rekke forbedringsprosjekter i alle avdelinger. Innen alle kliniske områder skjer det i samarbeid med Forskningsinstituttet en kontinuerlig faglig utvikling for å innføre og prøve ut nye behandlingsmetoder og oppnå bedre behandlingsresultater. Ikke minst arbeides det med tilbakemeldingssystemer

på behandlingsutvikling. Modum Bad har introdusert og prøvet ut systemene STIC og OQ 45. Nå utvikles et originalt system på Modum Bad, M-PAQ.

- Ulike former for målinger, og spesielt måling av pasientopplevelser, tyder på godt behandlingsutbytte. Dette bekreftes av at det i 2016 så å si ikke var klager på behandlingen – kun klager på ikke å få tilbud om behandling. Til gjengjeld er dette tallet høyt, og det er stigende. Modum Bad har et avvikssystem som understøtter kontinuerlig forbedringspotensial. Styret understreker at virksomheten må bli bedre på epikrisetid.

- Gjennom styrets årlige møter med pasientrådet har det vært fremmet behov for sosionomtjeneste. Dette er nå etablert som et samarbeid med Vikersund kurbad. Styret er opptatt av brukermedvirkning, og mener denne må styrkes på flere nivåer i organisasjonen.
- Det drives et meget intensivt og godt sjelesorgarbeid på Modum Bad. Mer enn fire av ti voksne pasienter får oppleve gode møter med prest, og erfarer derved betydningen av Modum Bads helhetstilnærming. Helhetstilnærmingen blir også tatt vare på gjennom stor vekt på fysisk aktivitet for pasientene, og vektleggingen av Modum Bad som kulturinstitusjon - med 2016 som et år for økt tilbud og deltakelse.
- Styret fremhever betydningen av innvendig og utvendig utforming og standard som et høyt verdsatt særtrekk ved Modum Bads helsefremmende tenkning, både for pasienter og personale. Det har skjedd betydelige forbedringer i 2016. Styret vil i 2017 følge opp at det igangsettes en oppgradering av forholdene for pasienter og personalet i Depresjonsavdelingen.

Forskning – en riktig og nødvendig prioritering

Psykiater og leder ved Voksenpsykiatrisk poliklinikk, Ingunn Amble, disputerte ved Medisinsk fakultet, Universitetet i Oslo i 2016. Avhandlingen, som var en empirisk studie over tilbakemeldingssystemet OQ 45, benyttet for

polikliniske pasienter, ble meget vel mottatt. Hun føyer seg dermed inn i rekken av fagpersoner som gjennom forskning har bidratt til en stadig utvikling og forbedring av behandlingen på Modum Bad. Innen alle behandlingsområder er det nå pasientrettede forskningsprosjekter på akademisk nivå. Ingunn Amble har i 2016 gått over i stilling som fagdirektør.

Forskningsprosjektene har hatt god progresjon, og det publiseres i anerkjente tidsskrifter. Det er i 2016 satt i gang nye PhD-prosjekter innen traumebehandling og innen behandling av spiseforstyrrelser. Modum Bad har i mange år hatt et meget fruktbart samarbeid med Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo, blant annet om dobbeltkompetansestipend. Instituttet har innvilget et nytt stipend for 2017.

Det er for øvrig et beklagelig faktum at det viser seg vanskelig å få gjennomslag i konkurransen om eksterne forskningsmidler. For Modum Bads utvikling ser likevel styret forskning som svært viktig, og vil fortsatt prioritere interne midler til forskning.

Forskningsleder, professor Bruce Wampold, som også har stilling ved University of Wisconsin, USA, har med sin kompetanse innen hva som virker i psykoterapien, en unik bakgrunn og posisjon som forskningsleder på Modum Bad. Wampold fremhever betydningen av forventning, tillit og tilhørighet. Denne tilnærmingen "matcher" godt de funn professor Halvard Vike og post doc Heidi Haukelien har kommet med, etter å ha studert Modum Bad innen en sosialantropologisk forståelsesramme. I 2017 kommer de med bok, "Forventningenes makt".

Forebygging og faglig formidling – et spennende og krevende satsingsområde

Det har foregått en sterk faglig og teknologisk oppgradering av Modum Bads informasjons- og formidlingsarbeid. Dette er en viktig del av Modum Bads samfunnsansvar, og det bidrar i omdømmebyggingen av Modum Bad.

Kildehuset – senteret for forebygging og formidling – har hatt en meget betydelig utvikling og vekst i 2016. Styret fremhever den dristige satsingen Kildehuset representerer som et sterkt uttrykk for Modum Bads oppdrift og vitalitet, og ønske om å nå bredere ut i samfunnet med formidling og forebygging.

- Ressurssenteret Villa Sana er integrert i Kildehuset i 2016. Tidligere klinikkdirektør Tron Svagård har overtatt som leder. Tallet på leger som bruker stedet øker. Nær 3500 har vært på kurs eller rådgivning siden starten i 1998. Styret understreker det gode samarbeidet med Den Norske Legeforening, spesielt styret for syke- og pensjonsordningen (SOP). Effekten er dokumentert gjennom forskning. Det er behov for å oppdatere denne forskningen. Styret fremhever også den "gjenoppstående" samarbeidstalen med Norsk Sykepleierforbund, som gir rom for tilsvarende helsefremmende tilbud til sykepleieleidere. Videre er det gledelig at det er inngått en utvidet avtale med Norsk Tannlegeforening.
- Kildehuset har vist seg som et attraktivt kurs- og møtested, og vil gi rom for betydelig kursvirksomhet på Modum Bad. Det er stor og økende aktivitet på samlivs- og familieområdet. Ikke minst fremheves det konstruktive samarbeidet med Forsvaret og Viken senter for psykiatri og sjelesorg om samlivskurs for forsvarspersonell. Gjennom samarbeid med Forskningsinstituttet er det iverksatt et fordypningsprogram for

Ulike former for målinger, og spesielt måling av pasientopplevelser, tyder på godt behandlingsutbytte.

psykologer i spesialisering. Det er inngått avtale med Ringerike kommune om veiledning av kommunens barnevernstjeneste samt fagdager for ansatte i helse- og omsorgssektoren og sektor for barn og unge. Og det er inngått avtale med Norges kristne folkehøgskolelag om utdanningsprogram for å møte psykiske lidelser.

- Det er et kjennetegn ved Kildehuset at det bygger på en samhandlings- og nettverksmodell mellom Modum Bad, Modum kommune (og etter hvert flere kommuner) og Buskerud fylkeskommune. Dette har utløst nyskapende og fremtidsrettet virksomhet, og det har utløst prosjektmidler, blant annet til pilotprosjektet "Rask psykisk helsehjelp", som Modum kommune har vedtatt å videreføre. I 2016 er et nytt program lansert i samarbeid med Modum kommune, basert på regjeringens ungdomshelsestrategi, og med muligheter for

økonomiske tilskudd. Dette er et undervisningsprosjekt for ungdomsskoleelever vedrørende mestring av psykiske lidelser og gjennomføres i samarbeid med foreldre, lærere og skolehelsetjeneste.

“*Det drives et meget intensivt og godt sjelesorg-arbeid på Modum Bad.*”

- Det er en visjon for Kildehuset å være ”et sted å komme til” - et fagbasert lavterskeltilbud for å forebygge at en vanskelig livssituasjon utvikler seg til behandlingstrengende lidelse. Det er etablert tilbud til mennesker som opplever kriser i sine liv og til deres hjelpere ved hjelp av private gaver. Det arbeides for å utbygge finansieringsgrunnlaget, blant annet gjennom kontakt med sentrale myndigheter og med betydningsfulle brukerorganisasjoner.

Institutt for Sjelesorg – integrert i Modum Bad

Utfordringene for Institutt for Sjelesorg er betydelige. Det er behov for prosesser rundt faglig vitalisering, økonomisk styrking og bygningsmessig fornyelse. Det siste fikk en dramatisk start ved at instituttets studiefløy brant ned rett før jul 2015. Gjenoppbyggingen og oppgraderingen er i gang. Styret har forventninger om at det gjennom samlet og målrettet arbeid vil være mulig i bokstavelig og overført betydning å gjenreise Institutt for Sjelesorg som et livskraftig sted som en naturlig del av visjonen en kilde til liv. Det er i 2016 etablert en liten avdeling i Kristiansand, og en sjelesorgvirksomhet er under etablering i Oslo.

Personale og penger

Modum Bad hadde i 2016 god rekruttering, høy arbeidstrivsel, forholdsvis lav sykefravær og lav turnover. En god stab, som jobber målrettet og hardt, og er villig til omstilling og nytenkning er gull verdt. Personalet må ha konkurransedyktige vilkår. Det har vært særlig fokus på

pensjonsutgiftene som har økt sterkt de senere årene, og hvor de også er store ikke bokførte kostnader. Det er grunn til å tro at myndighetene vil finne en løsning på de historiske pensjonsutgiftene. Men de fremtidige må Modum Bad selv ta seg av. Som et ledd i dette ble det i 2016 gjennomført en intern prosess i samarbeid mellom ledelse og tillitsvalgte som konkluderte med overgang til såkalt hybridmodell for årskull under 52 år. Styret har vedtatt å gjennomføre dette fra 2017 som et bidrag til mer forutsigbare og rimeligere pensjonskostnader.

Styret mener at Modum Bad har en rimelig god økonomi, og ny løpende avtale med Helse Sør-Øst fra 2015 bidrar til dette. Myndighetenes fokus på psykisk helsevern gir grunnlag for offensiv holdning til økt ressurstilgang. Med en fagbasert, kvalitetsbevisst, kostnadseffektiv virksomhet på et sterkt etterspurt område med økt offentlig oppmerksomhet, ser styret det slik at det ligger til rette for en oppslutning om Modum Bad som er i samsvar med institusjonens ambisjoner.

BEHANDLING/TILBUD VED MODUM BAD:

AVDELING FOR ANGSTLIDELSER

Leder: Gro Nore. 309 pasienter i 2016 (17 pasientplasser)
Behandler: *Panikk lidelse, sosial fobi og posttraumatisk stresslidelse som følge av hendelser/traumer i voksen alder. Invalidiserende tvangslidelse (OCD).*

AVDELING FOR SPISEFORSTYRRELSER

Leder: Ingunn Aune Hennum. 287 pasienter i 2016 (20 pasientplasser)
Behandler: *Anoreksi, bulimi, sammensatte spiseforstyrrelser, spiseforstyrrelser og relasjonstraumer og spiseforstyrrelse hos foreldre.*

AVDELING FOR TRAUMEBEHANDLING

Leder: Gun Abrahamsen. 377 pasienter i 2016 (30 pasientplasser)
Behandler: *Senfølger etter alvorlige relasjonstraumer. Pasientene har diagnosene kompleks PTSD og/eller dissosiative lidelser.*

AVDELING FOR DEPRESSIVE LIDELSER

Leder: Kari Nedberg. 276 pasienter i 2016 (24 pasientplasser)
Behandler: *Stemningslidelser (depresjon og bipolare lidelser). Lettere personlighetsforstyrrelser og komplisert sorg. Vitaprogrammet.*

AVDELING FOR FAMILIEBEHANDLING

Leder: Bente Barstad. 83 pasienter i 2016 (12 pasientplasser + familier)
Behandler: *Psykiatriske lidelser hos voksne der det samtidig foreligger alvorlige relasjonsproblemer i par- og familiesystemet som gjensidig forsterker dysfunksjon.*

TRAUMEPOLIKLINIKKEN, Modum Bad i Oslo

Leder: Marianne Klouman. Cirka 350 pasienter i 2016.
Tilbyr: *Gruppebehandling – Posttraumatisk stress og dissosiative symptomer, undervisning og veiledning.*

PSYKIATRISK POLIKLINIKK

Leder: Eli Tove Myrdal. 529 pasienter i 2016.
Tilbyr: *Dagtilbud for Modum, Sigdal og Krødsherad. Psykiske lidelser. Individualbehandling og gruppeterapi.*

KILDEHUSET FORMIDLING OG FOREBYGGING

Leder: Jorunn Tangen Hole. 2737 på kurs og rådgivning i 2016.
Tilbyr: *Kurs, seminar, rådgivning, veiledning og lavterskeltilbud.*

RESSURSSENTERET VILLA SANA

Leder: Tron Svagård. 257 på kurs og rådgivning i 2016.
Tilbyr: *Kurs og rådgivning til helsepersonell som har det vanskelig i forhold til yrke, samliv eller privatliv.*

INSTITUTT FOR SJELESORG

Leder: Kristin Leite. 750 gjester i 2016.
Tilbyr: *Sjelesorg, videreutdanning, fagutvikling og formidling innen sjelesorg.*

FORSKNINGSINSTITUTTET

Leder: Bruce Wampold - Ass.leder: Terje Tilden
Forskning på internasjonalt nivå innenfor alle Modum Bads hovedområder.

Økonomisjef Solveig Holm.

Driftsregnskap 2016 (1000 kr)**DRIFTSINNTEKTER:**

Salgsinntekter	17.209
Andre driftsinntekter	237.104
Sum driftsinntekter	254.313

DRIFTSKOSTNADER:

Varekostnad	7.768
Lønn og andre personalkostnader	197.705
Ordinære avskrivninger	5.638
Andre driftskostnader	33.411
Sum driftskostnader	244.522

Driftsresultat	9.791
Netto finansposter	-878

ÅRETS RESULTAT **8.913**

Netto avsetninger	-542
-------------------	------

OVERSKUDD **8.371****BALANSE**

Anleggsmidler	125.371
Omløpsmidler	74.517

SUM EIENDELER **199.888**

Egenkapital	104.164
Langsiktig gjeld	51.751
Kortsiktig gjeld	43.973

SUM GJELD OG EGENKAPITAL **199.888**

God forvaltning av ressursene

Modum Bad har mye å forvalte, og det øker fra år til år.

Avtalen med Helse Sør-Øst gir rom for 95 behandlingsplasser. I tillegg kom åtte plasser finansiert gjennom ordningen "fritt behandlingsvalg". Med andre ord er det stor kapasitetsutnyttelse, hvorav 20 prosent av plassene går til pasienter fra andre deler av landet enn Helse Sør-Øst.

Over hundre hus

Modum Bad har mange hus, over hundre med stort og smått. De skal dekke behovene for behandling, forskning, forebygging, formidling og sjelesorg. Alle bygningene krever stadig vedlikehold og oppgradering, men det er en prioritert forvaltning av ressursene - for det er god helse i gode hus. Det gjelder bygningene på Modum Bad, beliggende i helsefremmende omgivelser, og det gjelder Traumepoliklinikken i Eilert Sundts gate i Oslo som er et verdifullt sted og tilbud.

Gjenreisning av Instituttet

Institutt for Sjelesorg ble integrert med Modum Bad i 2016. Virksomheten kalte på fornyelse og utvikling. Deler av bygningsmassen brant ned på slutten av 2015. Bygningsmessig og virksomhetsmessig gjenreisning av instituttet vil i høy grad tjene på å bli en del av den samlede kraft som Modum Bad representerer. Denne synergien har kommet tydelig til uttrykk i den utviklingen Ressurssenteret Villa Sana og Kildehuset formidling og forebygging har hatt i 2016.

Grønne tall

Økonomien er forvaltet godt, og regnskapene viser grønne tall. Det er ingen sovepute, men en spore til å tenke videre utvikling av virksomheten og sunn husholdning av ressursene. Derfor gjennomføres overgang til forsikret tjenestepensjon for en stor del av personalet. Det gir lavere og mer forutsigbare utgifter, og gode vilkår for personalet – som alltid er den viktigste ressursen, og må forvaltes deretter.

– Et sted som fungerer

Statssekretærene Anne Grethe Erlandsen og Lisbeth Normann var fulle av lovord etter besøket på Modum Bad.

Gjorde inntrykk

La oss trekke fram noen eksempler på presentasjoner som åpenbart gjorde inntrykk: Psykiater Arild Jervell informerte om det viktige arbeidet med traumelidelser på Modum Bad, et arbeid som stadig aktualiseres gjennom store overgrepssaker som rulles opp. Forsker KariAnne Vrabel fra Avdeling for spiseforstyrrelser engasjerte med sitt blikk på overspisingstilidelser - en lidelse som i dag faller mellom to stoler i helse-Norge.

Forebygging

De to unge psykologene Jone Solberg Vik og Sverre Urnes Johnson presenterte Kildehusets satsing mot ungdom og forebygging av psykiske lidelser. Gjennom praktiske eksempler viste de hvordan de underviser og snakker med skoleelever om psykisk helse.

– Målet er å skape åpenhet og forebygge psykiske plager, sa Vik og Johnson.

Ikke møllspist

– Dette er ikke et møllspist sted fra 1857 som kun tørker støv av plysjen sin. Dere er i tiden, tar pulsen på de store utfordringene i samfunnet – og gjør noe med dem, slo statssekretær Anne Grethe Erlandsen fast.

Hun mener Modum Bad er et godt eksempel på at spesialisthelsetjenesten kan bidra også på arenaer som skoler for å forebygge psykisk lidelse.

– Deres pragmatiske, og samtidig realistiske tenkning er i tiden. Det er mye å jobbe videre med, men det skremmer ikke dere – og det er bra! Vi erfarer ofte at de beste bare blir bedre, avrundet Anne Grethe Erlandsen.

Samlet foran Kildehuset. Fra v.: direktør Ole Johan Sandvand, psykolog Jone Solberg Vik, statssekretær Anne Grethe Erlandsen, psykolog Sverre Urnes Johnson, forsker KariAnne Vrabel, statssekretær Lisbeth Normann, leder Jorunn Tangen Hole i Kildehuset og fagdirektør Ingunn Amble.

Tekst/foto: Unni Tobiassen Lie

Bedre behandlingsutbytte med tilbakemeldinger

Når pasientene gir systematiske tilbakemeldinger til sin behandler, blir effekten av behandlingen bedre. Det viser forskningen til psykiater Ingunn Amble.

Amble disputerte for sin doktorgrad 30. august. Sammen med sine medarbeidere har hun prøvd ut et tilbakemeldingssystem ved fire allmennpsykiatriske poliklinikker og to døgnavdelinger for voksne. Resultatet viser at pasienter som brukte systemet sammen med sin behandler, samlet sett fikk bedre behandlingsutbytte.

– Dette var tydelig allerede etter tre konsultasjoner, sier Ingunn Amble. Både de som hadde en rimelig god utvikling og de som strevde med å bli bedre, hadde effekt av å bruke tilbakemeldingssystemet.

Fyller ut skjemaer

I forskningsprosjektet samarbeidet Amble med helsepersonell ved Modum Bad, Drammen DPS og Bærum DPS. Halvparten av pasientene som deltok fikk bruke systemet og den andre halvparten ikke. Rett før hver konsultasjon la pasientene inn i et skjema på PC hvordan de hadde det. Resultatet kom frem på en kurve som viste endring i opplevd belastning fra gang til gang. Deretter kunne behandleren og pasienten se på endringskurven sammen.

– Både pasientene og behandlerne opplevde dette nyttig. De kunne følge systematisk med på hvordan pasienten hadde det i forhold fungering i hverdagen. Sammen kunne de diskutere endringskurven i behandlingstimen, sier Amble.

Anbefaler bruk

Effekten var moderat, men tydelig nok til at avhandlingen konkluderer med å kunne anbefale bruk av systematiske pasienttilbakemeldinger innen psykisk helsevern.

– Dette for å kunne følge med på om behandlingen har

Ingunn Amble er fagdirektør ved Modum Bad. Den 30. august 2016 disputerte hun for sin doktorgrad.

effekt og ut i fra tilbakemeldingene kunne justere eller forsterke behandlingstiltakene, sier Amble.

Doktoravhandlingens tittel er: *Will patient feedback improve Quality and Outcome in Psychotherapy? Implementation and validation of the online feedback system OQ®-Analyst in Norway: A multi-site RCT study.*

Sammen med komiteen. Fra v.: Ingunn Skre, Ingunn Amble, Randi Ulberg, Rolf Holmqvist og Birgitte Boye.

Ny fagdirektør

Ingunn Amble har i mange år ledet Poliklinikken ved Modum Bad. 1. mai begynte hun i den nyetablerte fagdirektørstillingen.

– Jeg synes jeg har fått en veldig spennende jobb, sier Amble.

Som fagdirektør skal hun legge til rette for godt samarbeid på tvers av avdelingene, og mellom behandling, forskning og formidling.

– Mye av dette fungerer veldig bra, så det handler om å være med å forsterke og se etter nye arenaer. Jeg ønsker å kunne være samtalepartner og rådgiver for medarbeidere med tanke på prioriteringer og god

ressursutnyttelse, sier Amble. Funksjoner som går på tvers av avdelingene er noe fagdirektøren er engasjert i.

– Eksempler på dette er arbeidet med Rus og psykiatri (ROP). Sosionomtjenesten og kulturarbeidet er også eksempler på funksjoner som går på tvers. I tillegg arrangeres Faglig perspektiv én gang i måneden. Der får både ansatte og pasienter undervisning fra ulike deler av virksomheten, sier Amble.

Fortsatt bruker hun en dag i uken på klinisk arbeid som overlege i Poliklinikken. Som veileder i kognitiv terapi har hun noen veiledningskandidater.

Tekst/foto: Unni Tobiassen Lie

Ett år med fritt behandlingsvalg

Ordningen med fritt behandlingsvalg ble etablert i november 2015. Modum Bad begynte å ta inn pasienter i ordningen samme år.

– I 2016 var 119 pasienter innlagt hos oss under denne ordningen, opplyser fagdirektør Ingunn Amble. Bakgrunnen for reformen er at for mange pasienter venter unødvendig lenge på behandling. Målet er kortere ventetid og raskere vei til behandling.

Rett til å velge

Retten til fritt behandlingsvalg erstatter og utvider den tidligere ordningen med rett til fritt sykehusvalg. Pasientene skal ha rett til å velge blant godkjente private sykehus, om man kan få raskere hjelp der. Med fritt behandlingsvalg får flere private behandlingssteder behandle pasienten på Statens regning. Det betyr at pasienten vil få flere valgmuligheter ved behandling i spesialisthelsetjenesten.

ANTALL PASIENTER INNLAGT PR. AVDELING 2016

AVDELING	ORDINÆRE OPPHOLD	UTREDNINGS- OPPHOLD	OPPFØLGINGS- OPPHOLD	TOTALT	FRITT BEHANDLINGSVALG
TRAUME	88	147	110	345	105
ANGST	90	160	50	300	
SPIS	79	96	105	280	
DEPRESJON	77	141	57	275	
FAMILIE	56	7	0	63	14
SUM	390	551	322	1263	119

Forsker på spiseforstyrrelser:

Vil finne nøkler til endring

Psykologene KariAnne Vrabel, Hanna Kristine Punsvik Eielsen og Malin Elisabeth Olofsson forsker på spiseforstyrrelser for å finne nøkler til endring.

Den drivende kraften for alle tre er å hjelpe pasientene. Alle har jobbet med spiseforstyrrelser og vet hvor store lidelser det forårsaker.

– Det gir en indre drive til å hjelpe på best mulig måte, sier Eielsen.

Trenger kunnskap

De som lider av spiseforstyrrelser kan få et bedre liv, men det er behov for mer kunnskap.

– Vi må finne ut mer om hva som hjelper og hva som ikke hjelper, sier Vrabel.

Selv tok hun doktorgrad i spiseforstyrrelser i 2010. Hennes forskning førte til viktige funn. Blant annet fant hun at noen pasientgrupper var syke i mange år til tross for mye behandling.

Nysgjerrighet og vitebegjær bringer henne videre.

– Vi må forstå mer av hvordan vi skal nærme oss pasientgruppene som ikke får et bedre liv etter endt behandling. Det er ikke de som er feil, det er opplegget som ikke er godt nok.

Stolte over å delta

Prosjektene til de tre forskerne henger nøye sammen. De har startet i klinikken, med pasientene og de ansatte som svært delaktige aktører.

– Det investeres mye tid og energi i forskningen, men når hele avdelingen ser nytteverdien og trekker i samme retning, gir det resultater, sier Eielsen.

Pasientene deltar blant annet ved å svare på spørreskjemaer som de fyller ut hver eneste uke.

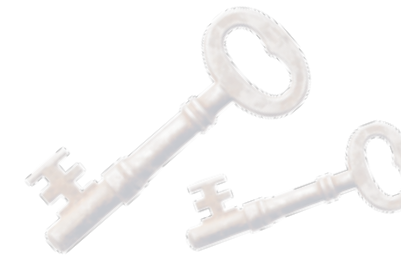
– De får et eierskap til forskningen og er stolte av å delta. Tanken på at de kan hjelpe andre gir en bra synergieffekt. De får oppleve seg selv som en ressurs, sier Olofsson.

Må åpne opp

De ansatte må sørge for at pasienten fyller ut spørreskjemaer, filme terapien – og gi forskerne tilgang på dataene.

– Psykologkontoret har vanligvis vært et lukket rom. Nå må terapeutene ha videokameraet på, og pasientene gir konkrete tilbakemeldinger på behandlingseffekt ukentlig. Det er modig, men nødvendig. Gjennom dette kan vi finne fram til hva som virker – og hva som ikke virker i terapien, sier Eielsen.

Å hjelpe pasientene er den drivende kraften i forskningsarbeidet for psykologene (fra venstre) Malin Elisabeth Olofsson, KariAnne Vrabel og Hanna Kristine Punsvik Eielsen.

Hva håper dere at forskningen skal kunne ut i?

– Vi ønsker å forstå i bredde, dybde og tid – og å systematisere kunnskapen. Det er viktig å ha med seg en åpen, nysgjerrig holdning. Ikke bare ha en mening om at slik gjør vi det her, men faktisk også stille spørsmål ved egen virksomhet.

Tekst/foto: Unni Tobiassen Lie

PÅGÅENDE FORSKNING 2016

- Forebygging av utbrenthet hos leger (Tuva Hertzberg – PhD-prosjekt)
- Posttraumatisk stressforstyrrelse (Tomas Formo Lankaas – PhD-prosjekt/dobbelkompetanse)
- Metakognitiv vs. kognitiv behandling (Sverre Urnes Johnson- PhD-prosjekt/dobbelkompetanse/RCT)
- Eksistensielle temaer og tilknytning i terapi (Kari Halstensen – PhD-prosjekt)
- Posttraumatisk stressforstyrrelse (Harald Bækkelund – PhD-prosjekt/RCT)
- Langtidsoppfølging etter spiseforstyrrelsesbehandling (Hanna Punsvik Eielsen)
- Langtidsoppfølging etter agorafobibehandling (Asle Hoffart)
- Bruk av tilbakemeldingsverktøyet STIC (Terje Tilden – multisenter RCT)
- Kartlegging av andrelinjetjenestens bidrag etter 22/7-terroren (Pål Ulvenes)
- Kontekstens betydning i behandlingen (Halvard Vike/Heidi Haukelien – etnografisk studie)
- Validering av flere spørreskjemaer (Pål Ulvenes/Sverre Urnes Johnson/Tuva Øktedalen/Asle Hoffart – oppdrag fra Folkehelseinstituttet til bruk i "Rask psykisk helsehjelp")
- Poliklinisk behandling vs. innleggelse v/dystymi (Pål Ulvenes - RCT)
- Medfølelsesfokusert vs. kognitiv terapi for spiseforstyrrelser (KariAnne Vrabel – RCT)

Modum Bad-konferansen 2016 – om flyktningers psykiske helse:

Berger livet, men mister seg selv

– Du slutter å være noen, når ingen spør hvem du er, sa bosnieren Zemir Popovac, som beveget deltakerne med sin historie på Modum Bad-konferansen 28. oktober.

– Jeg er psykologspesialist, men også norsk-bosnier og krigsflyktning, sa Popovac. Da han entret talerstolen foran 200 tilhørere i Gamle Logen, fortalte han historien om hvordan han som 18-åring kom fra krigen i Bosnia på 90-tallet

Psykososiale tiltak

Popovac har mye kunnskap om hvordan det er å flykte fra krigstraumer og komme til et helt ukjent land.

– Tap av identitet, sosiale roller, historie og kompetanse er noe av det man opplever. Man berger livet, men mister seg selv, sa Popovac. Han mener det er særs viktig å rette psykososiale tiltak mot flyktningene.

– Bare det at noen er interessert i ens fortid, interessert i hvem man var – og er, kan hjelpe den som har mistet alt. Du slutter å være noen, når ingen spør hvem du er, understreket Popovac.

Generalsekretær Jan Egeland i Flyktninghjelpen åpnet konferansen. Her takkes han av konferansier Ingunn Amble.

65 millioner på flukt

– 65 millioner mennesker er på flukt fra konflikter i verden i dag, minnet generalsekretær Jan Egeland i Flyktninghjelpen om da han åpnet konferansen.

– Rike land som Norge må ta sin del av ansvaret. I år har vi ikke tatt imot nok flyktninger, slo Egeland fast.

Tidlige helsesamtaler

Psykolog og førsteamanuensis Nora Sveaass ved Universitetet i Oslo var blant foredragsholderne. Hun har i mange år forsket på flyktninger, menneskerettsbrudd og psykologiske konsekvenser av tortur og vold. Psykolog

Joar Øveraas Halvorsen pekte i sitt foredrag på hvor viktig det er tilby behandling til flyktninger. Han etterlyste blant annet mer forskningsbasert kunnskap.

Kulturell kompetanse

Ikke overraskende har en stor andel flyktninger PTSD-diagnoser. Professor Asle Hoffart og psykologspesialist Finn Magnus Borge ved Modum Bad pekte på faktorer som er viktige å ta hensyn til når man har med behandling av PTSD hos flyktninger å gjøre.

– Språket er selvsagt en viktig utfordring. Det samme er den kulturelle kompetansen hos behandler, sa Borge.

Praktisk tilnærming

Andre del av Modum Bad-konferansen dreide seg mye om den praktiske behandlingstilnærmingen. Judith van der Weele har lang erfaring fra arbeid med etniske minoriteter og delte av sin kunnskap. Det samme gjorde professor i kunst- og uttrykksterapi Melinda Meyer, som viste filmklipp fra arbeidet hun gjør for enslige, mindreårige asylsøkergrupper ved transittmottak.

Mangler ord

Annika With og Irene Michalapoulos fra Modum Bads traumepoliklinikk i Oslo beskrev sine erfaringer fra

Helsesøstre Hege Fjørtoft Bjørnstad og Viola Valstad (til venstre) står i mange utfordringer til daglig i sin oppfølging flyktningene i Hol statlige mottak ved Geilo. Her sammen med psykologspesialist og krigsflyktning Zemir Popovac og psykolog Nora Sveaass.

gruppeterapi for mennesker som mangler ord for å beskrive sine følelser. – Da er det viktig at hjelperen har store ører og øyne, liten munn – og en stor veske hvor fordommer, merkelapper, motstand og fremmedfrykt kan legges bort, sa With.

Tekst/foto: Unni Tobiassen Lie

TALL FRA KILDEHUSETS VIRKSOMHET 2016

2996
BØKER SOLGT I
NETTBUTIKKEN

2737
MENNERSKER
DELTOG ELLER
VAR BERØRT AV
SAMLINGER I
KILDEHUSET

574
DELTAKERE PÅ
PREP-KURS I REGI
AV MODUM BAD

129
KURSDAGER I
KILDEHUSET

716
DELTAKERE PÅ
FAGKURS

120
PERSONER DELTOG PÅ
'ET STED Å KOMME
TIL'- SAMLINGER

97
SYKEPLEIERE SOM
DELTOG PÅ KURS
ELLER VEILEDNING

57
BENYTTET SEG
AV CHATTE-
TJENESTEN

Ibish er godt integrert i Norge

Fikk bearbeidet krigstraumer

Ibish Hereqi flyktet fra Kosovo til Norge som 32-åring. Med på lasset fulgte ubearbeidede traumer.

– Jeg har opplevd en del ting som jeg må leve med. Det har ikke alltid vært like lett, forteller Ibish.

Etter mer enn tjue år i Norge, føler han og resten av familien seg godt integrert. Grusomhetene på Balkan hadde imidlertid satt sine spor hos Ibish.

Måtte reise

I hjemlandet deltok han i de store demonstrasjonene mot det serbiske regimet på 1990-tallet. Han så folk bli jaget, slått og skutt av politiet. Blod fløt i gatene. Til slutt flyktet han med familien.

– Jeg tror noe av det verste du kan oppleve er å forlate landet ditt, men jeg følte vi ikke hadde noe valg, sier Ibish.

På asylmottak

Sammen med kona og datteren fikk han plass på Tingvoll asylmottak da de kom til Norge. Etter hvert gikk turen til Drammen, der familien har tilhold i dag.

– Integrering var egentlig ikke noe stort problem for oss, sier Ibish.

Han var utdannet landmåler fra hjemlandet, og fikk raskt jobb og gode kolleger i Norge. På fritiden var det fotball og Ibish ble en del av miljøet. I dag føler han seg like mye norsk som kosovoalbaner.

Ble slått ned

Selv om integreringen i det norske samfunnet gikk greit, bar Ibish med seg traumer fra hjemlandet. Etter en dramatisk episode på jobben, hvor han ble slått ned, fikk han traumeminnene tilbake.

– Jeg gjenopplevde det som skjedde de dramatiske dagene i Kosovo.

Han måtte derfor søke hjelp til å bearbeide traumene. Etter hvert fikk han plass ved Avdeling for angstlidelser på Modum Bad. Der fikk han veldig god hjelp.

«Begynne» livet igjen

Psykologspesialist Finn Magnus Borge forklarer at mange av de som flykter til Norge fra krig og uro i hjemlandet, utvikler seinskader av det de har opplevd.

Ibish Hereqi var godt integrert i Norge, men en voldsopplevelse på jobben gjorde at gamle traumer ble vekket til live.

– Min erfaring er at de savner det de bygget sin identitet på og det svekker evnen til å bearbeide sårbare hendelser, forteller Borge.

Behandling av traumer

Traumer fremkaller mye frykt og angst. Disse minnene må bearbeides. Ved Angstavdelingen behandles pasientene enten ved å bearbeide minnene om traumehendelsene eller å endre tankestiler som bidrar til å opprettholde symptomer knyttet til vonde minner.

– Behandlingen går ut på å bli «trygg» på det som trigger angsten. Tankene våre er ikke kontrollerbare, men vi kan lære oss at tanker bare er tanker og at de ikke er farlige, sier Borge.

Tekst/foto: Anders Kongsrud

Var utsatt for overgrep i barndommen:

Kroppen til Aud husket litt for mye

– Jeg har vært på flukt fra kroppen min i over 45 år. Det har vært slitsomt, men det er aldri for sent å få hjelp, sier Aud Løken (64).

Aud finner mye glede i å strikke – en god oppmerksomhetsøvelse.

Som liten opplevde hun seksuelle overgrep fra en voksenperson. Det var ikke noen av foreldrene, men de drakk for mye alkohol, noe som førte til både psykiske og fysiske overgrep i hjemmet.

Fortrengte

Alle alle disse vonde opplevelsene førte til at Aud «skrudde av» kroppen sin. Hun våget ikke å kjenne kroppens signaler. Minnene ble fortrengt. Hun husket ingenting fra barndommen. Gjennom livet ble tvangsspising og bulimi en del av hverdagen.

Tidde og tålte

I ekteskapet tilintetgjorde hun seg selv, men utdannet seg til sosionom da barna ble store. Foreldrene døde, og Aud følte det gav henne frihet. Likevel ble hun deprimert, og minnene begynte å komme tilbake.

– Jeg fikk flashbacks, men strittet imot. Ville ikke huske.

Kroppen signaliserte

Kroppen slo seg stadig vrang med ryggproblemer og prolaps. Aud klarte ikke å kjenne signalene.

– Under et smertemestringskurs på Vikersund kurbad husket jeg plutselig overgrepene. Jeg måtte lære meg å gå inn minnene.

Det ble mange tunge år med depresjon og angst. Aud ville ikke leve mer. Hun gikk til behandling, med ulike erfaringer. En god fastlege og en flink psykolog har gjort sitt for å hjelpe henne underveis.

Ord på opplevelsene

Det første ekteskapet tok slutt etter 30 år. Aud hadde hatt åtte gode år med sin nye mann. Så døde han av lungekreft.

I behandling på Modum Bad klarte hun for første gang å sette ord på det hun hadde opplevd.

– Jeg får en kjempereaksjon.

Det andre oppholdet fikk hun enda mer ut av. Blant annet var undervisningen viktig.

– Jeg fikk en forståelse av hva som skjer i kroppen etter overgrep, samt aksept for at jeg hadde normale reaksjoner på unormale hendelser.

Koblet på kroppen

Aud måtte jobbe for å kjenne kroppen sin – være mer påkoblet. Gjennom utallige, fysiske øvelser kom kreftene tilbake.

– Nå kjenner jeg kroppens behov i større grad og kan for eksempel kjenne smerte, stølhet og slitenhet.

Skyld og skam

Aud bruker fortsatt antidepressiva, og vil kanskje alltid trenge det for å ha et godt liv. Likevel er livet helt annerledes nå.

– Før brukte jeg krefter på ikke å huske. Nå fungerer både kroppen og hodet greit. Jeg har også klart å legge av meg skylden og skammen som jeg bar på. Jeg var jo bare et lite barn. I dag ser 64-åringen lyst på livet.

– Jeg er et levende bevis på at det aldri er for sent å få det godt, sier Aud.

Tekst/foto: Unni Tobiassen Lie

Storsatsing etter brannen

Nytt moderne hybelbygg og auditorium

– Brannen tok ikke motet fra oss. Nå satser vi offensivt, sier leder Kristin Leite ved Institutt for Sjelesorg. Sammen med driftssjef Finn Ellingsrud gleder hun seg over at et nytt og større bygg reises på branntomten.

I desember 2015 ble overnattingsbygget på Instituttet totalskadet i brann.

– Brannen var et sjokk og vi er takknemlige for at ingen ble skadet. I ettertid ser vi at den åpnet muligheten for en offensiv satsing, sier Leite.

Økt kapasitet

Det nye og moderne overnattingsbygget blir på totalt 750 kvadratmeter over to etasjer.

– Kapasiteten vil utvides fra 10 til 15 rom med flislagte bad. I tillegg får vi et auditorium og et såkalt mingleområde, sier driftssjef og prosjektleder Finn Ellingsrud. Noen av rommene i første etasje vil også få dør rett ut

i naturen, slik at boforholdene vil bli helt annerledes enn tidligere.

Styrke

Det er Katinka Schou fra Logg Arkitekter som har tegnet det nye bygget. Planen er at det skal stå ferdig ved nyttår 2018.

På branntidspunktet var Institutt for Sjelesorg en egen stiftelse. For et år siden ble stiftelsen slått sammen med Modum Bad.

– Nå står vi sammen om gjenoppbyggingen. Det er en veldig styrke, sier Kristin Leite.

Leder ved Institutt for Sjelesorg, Kristin Leite og driftssjef og prosjektleder Finn Ellingsrud viser fram fasadeskissen til bygget.

Tekst/foto:
Unni Tobiassen Lie

Arkitekt Katinka Schou på byggetomten høsten 2016.

Åpnet sjelesorgsavdeling på Sørlandet

Institutt for Sjelesorg (IFS) åpnet 5. september en avdeling på Sørlandet.

Rundt 30 personer var møtt fram til åpningen på Gimlekollen, hvor IFS leier lokaler. Varaordfører Jørgen Kristiansen i Kristiansand kommune og biskop Stein Reinertsen var til stede. Begge ønsket de Instituttet varmt velkommen til Sørlandet.

– Det er et stort behov for dette tilbudet også i denne delen av landet, sa Kristiansen.

Sjelesorgsfaglige temaer

Det er instituttilektor Arne Tord Sveinall som i første omgang skal bemanne avdelingen på Gimlekollen. Avdeling Sør vil tilby veiledning og sjelesorg til ansatte i kirker og organisasjoner, samt kurs med ulike sjelesorgsfaglige temaer.

– Det kommer stadig henvendelser om veiledning, både fra bispedømme, organisasjoner og frikirker, sier Sveinall.

PR-virksomhet

Noe av virksomheten vil i starten dreie seg om å gjøre virksomheten kjent.

– Det vil fortrinnsvis skje ved personlig besøk, foredrag etc. At vi allerede har et godt rykte, har god PR-effekt i seg selv, avrunder Sveinall.

Fra åpningen av Institutt for Sjelesorg, Avdeling Sør: Varaordfører Jørgen Kristiansen (fra venstre), daglig leder Kristin Leite i IFS, instituttilektor Arne Tord Sveinall, biskop Stein Reiertsen og direktør Ole Johan Sandvand ved Modum Bad.

Pasienter holdt minneforelesningen

Gordon Johnsens minneforelesning ble pasientenes forelesning da den ble avholdt for 30. gang. Ingen kjent fagperson sto på scenen i Festsalen for å formidle fagkunnskap.

I samtale med terapeut Kjersti Stenshorne forteller Maria. Hennes historie griper tak i publikum i den fullsatte salen. Det gjør også historiene til de andre pasientene. En kvinne som opplevde overgrep i barndommen, forteller om sin kamp tilbake til livet. Terapeut Peter Sele stiller spørsmål og leder samtalen. En prest deler også sin historie. Han syntes livet fungerte, men kjente utfordringer i samtaler med personer under fire øyne.

– Jeg fikk diagnosen sosial angst, forteller presten til terapeut Kari Halstensen.

Lammet av frykt

To unge kvinner forteller hvordan de var lammet av frykten. Etter behandlingen har de fått et helt nytt liv. Nå utfordrer de angsten og seg selv. I samtale med psykolog Aksel Lindstad forteller de hvordan de erobrer stadig nye områder. Å fremføre en sang fra scenen er å tøyne grensene. Tårene triller hos mange når de fremfører «Alle snakker sant» av musiker Siri Nilsen.

Maria Regine fikk livet tilbake. Nå vil hun studere psykologi for å hjelpe andre. Her er hun i samtale med terapeut Kjersti Stenshorne på scenen i Festsalen.

Musikalske kommentarer

Vakre toner strømmer fra flygelet også når musiker Tord Gustavsen lar fingrene løpe over tangentene. Sammen med saksofonist Tore Brunborg gir han vare musikalske kommentarer til pasientenes historier. Mens ordene synker inn, smyer tonene seg ut i salen og spiller på andre strenger.

Annerledes

Administrerende direktør Ole Johan Sandvand ønsket en annenledes forelesning, før han etter 26 års virke på Modum Bad gikk av som pensjonist. Han ønsket at pasientenes stemme skulle høres.

– Nå forstår dere bedre hvorfor mange jobber ved Modum Bad så lenge, sier en tydelig beveget Sandvand etter forelesningen.

Tord Gustavsen (flygel) og Tore Brunborg (saksofon) ga vare musikalske kommentarer og improvisasjoner til pasientenes historier.

Tekst/foto: Unni Tobiassen Lie

Naturen som terapeut

Boken «Å lytte til hakkespetter – Naturen som terapeut» handler om de helende krefter, energien og gleden som finnes i naturen.

Forfatter Ruth Lillegraven (til høyre) presenterte den nye boken sammen med prosjektleder Merete Henriksen (til venstre) og direktør Ole Johan Sandvand.

Ruth Lillegraven har ført det meste av den nye boken i pennen. Sammen med direktør Ole Johan Sandvand og prosjektleder Merete Henriksen i Dinamo forlag, presenterte hun den i Festsalen tirsdag 18. oktober.

Pasienter og fagfolk

I boken har fire pasienter sjenerøst delt historien om sine strevsomme liv. De formidlet fra scenen hvordan de har opplevd naturen som noe trygt og bestandig i livet. Et knippe fagfolk har også fortalt om sitt forhold til naturen. Forfatter Simen Tveitereid har skrevet et par av bidragene – om møtet med professorene Asle Hof-fart og Egil Martinsen.

Pasient ga tittelen

En ung pasient ga inspirasjon til den originale boktittelen. Etter angstbehandlingen klarte hun å lytte til hakkespetter i stedet for egne, destruktive tanker.

– Det gjorde inntrykk på meg - dermed kom tittelen «Å lytte til hakkespetter», sier Sandvand.

Livshjelp underveis

Sykehusprestene Inger Ma Bjønnes og Jon-Erik Bråthen ga høsten 2016 ut boken «Mellom ordene og ansiktet»

Mange av pasientene ved Modum Bad møter også de to sykehusprestene, som hvert år har flere hundre sjelesorgssamtaler med pasientene.

Samspill

I Olavskirken opplever tilhørerne prestene i rollen som liturg og predikant. Samtalene i sjelesorgen skjer i et fortrolig rom, der den enkeltes unike livserfaring får oppmerksomhet.

– Vekslingen mellom fortrolige samtaler og den offentlige forkynnelse skaper et samspill som rommer muligheter og utfordringer, sier Bråthen.

Aktuelt og livsnært

Boken formidler prestenes erfaringer fra arbeidet ved Modum Bad.

– Samtidig er vi overbevist om at innholdet er aktuelt og livsnært i alle sammenhenger hvor mennesker søker mot og utfordres av kristen tro. Håpet er at den kan gi litt livshjelp underveis, sier Inger Ma Bjønnes.

Professor og veileder Leif Gunnar Engedal har bidratt med refleksjoner. Hvert av de øvrige kapitlene er delt inn i fire faste deler med en bibeltekst, en preken, et sjelesørgersk tema og en refleksjon.

– Å møte mennesker i krevende livssituasjoner krever åpenhet, anerkjennelse og respekt, sier sykehusprestene Inger Ma Bjønnes og Jon-Erik Bråthen. I 2016 hadde de 841 samtaler med til sammen 247 pasienter. Det vil si 44 prosent av pasientene. Inger Ma Bjønnes hadde 582 av samtalene.

Fargela den grå dagen

Gråværsdagen fikk farger og varme da folk samlet seg til gudstjeneste og aktiviteter i parken på Modum Bad-dagen.

Programmet for gudstjenesten i parken var i år lagt opp spesielt barnevennlig. Barnekoret Begeistung fra Misjonskirken i Skotselv deltok. Det samme gjorde "Theobald" i prest Jon-Erik Bråthens skikkelse. Han fikk en god samtale med prest Inger Ma Bjønnes om det å kunne snakke med Gud om alt.

100 barn i drømmehagen

Barnas Drømmehage ble raskt fylt opp av barnefamilier da den åpnet etter gudstjenesten. Sumobryting, megadart, ansiktsmaling og diamantgraving var bare noen av tilbudene der. Over 100 barn var innom i løpet av dagen.

Omvisning med Thaulow

Mange fikk med seg omvisningen med Modum Bads grunnlegger Thaulow i direktør Ole Johan Sandvands skikkelse. Rundt 60 voksne var tilhørere på KariAnne Vrabels foredrag "Kroppsupplevelser på ville veier" i Festsalen. Den åpne dagen i parken ble avsluttet med Kate Gulbrandsen og Jan Morten Helgestad på utendørsscenen.

«Thaulow» i direktør Ole Johan Sandvands skikkelse, fikk en staselig entré i parken. Linda Valvatne Sveen (t.v) og Gry Kreken sto for hestekjøringen.

«Thaulow» på gamle tomter

Modum Bads grunnlegger, Dr.Thaulow, dukket opp til åpningen av Opplevelsesdagen 2016.

Det gikk et sus gjennom publikum da selveste dr.Heinrich Arnold Thaulow, i direktør Ole Johan Sandvands skikkelse, ble kjørt inn i parken med hest og vogn. I dannede ordelag åpnet han Opplevelsesdagen 2016. Deretter braket oppvarmingen til aktivitetdagen løs.

Fornøye

- Vi er så fornøye med å være her, sier Katrine Henriksen, nestleder i Fontenehuset i Drammen, som møtte med 15 deltakere.
- Dagen gir gode opplevelser – og det er god teambuilding for oss.

Reddet konserten

Da artisten Ravi sto værfast på Vigra reddet sanger Håvard Gryting konserten. I løpet av kort tid sto han klar på scenen med et band av dyktige musikere, satt sammen for anledningen.

Jubel for publikumsrekord på konsertene i 2016

I 2016 var 1 539 personer innom konsertene som ble holdt i Festsalen og Olavskirken. Det er en økning på 46 prosent fra 2015.

– Det er veldig stas at besøkstallet på konsertene våre er økende, sier kulturleder Helge Harila.

Konsertpublikummet består av mange pasienter og ansatte, men hvem som helst kan komme.

– Vi ser at folk fra nærmiljøet slutter opp om konsertene. Men folk kommer også langveis fra for å høre sine favorittartister.

Nå håper kulturlederen på et like sterkt konsertår i 2017.

– Mulighetene er absolutt til stede. Tre av seks ensembler som skal stå på scenen til våren er spellemannsnominerte, sier kulturleder Helge Harila.

Kulturleder Helge Harila og informasjonsmedarbeider Silje Bjøråsen Baklid gleder seg over et rekordår for konsertvirksomheten.

1. Eline (5) var ikke redd da hun kastet seg utfor brua i parken i zip-line.
2. Ingeborg Kleppe og Liv-Heidi Eriksen (til v.) i «bøtteballetten» lagde liv for deltakerne i Opplevelsesvandringen.
3. Håvard Gryting på scenen.

FESTSALEN
Onsdag 20. januar
Christian Hundsnes Grøvlen

FESTSALEN
Onsdag 10. februar
Ola Bremnes med musikere

FESTSALEN
Onsdag 24. februar
Baker Hansen

FESTSALEN
Tirsdag 23. mars
Ingebjørg Bratland

FESTSALEN
Onsdag 5. april
Magnolia Jazzband

OLAVSKIRKEN
Torsdag 21. april
Frøydis Grorud og Ulf Nilsen

FESTSALEN
Onsdag 21. september
Torun Eriksen med band

FESTSALEN
Onsdag 12. oktober
Sudan Dudan

FESTSALEN
Torsdag 25. oktober
Grieg Trio

FESTSALEN
Tirsdag 9. november
Maria Haukaas Mittet

OLAVSKIRKEN
Onsdag 22. november
Helge Harlia med venner

FESTSALEN
Tirsdag 14. desember
ÅRETS JULEKONSERT med familien Akselsen

Kulturopplevelser 2016

MODUM BAD – EN DIAKONAL STIFTELSE

Modum Bad er en diakonal stiftelse som fremmer psykisk helse og livskvalitet.

Gjennom avtale med Helse Sør-Øst mottar vi pasienter fra hele landet til 100 behandlingsplasser for mennesker med psykiske lidelser. Områdene er angst, depresjon, spiseforstyrrelser, traumer samt familiebehandling.

Vi har voksenpsykiatrisk poliklinikk for lokalsamfunnet og traumepoliklinikk i Oslo. Virksomheten omfatter også Forskningsinstituttet, Institutt for Sjelesorg og Kildehuset – et senter for formidling og forebygging med ressurscenteret Villa Sana.

MODUMBAD
– en kilde til liv

Modum Bad – Badeveien 287 – 3370 Vikersund – Tlf: 32 74 97 00 – Fax: 32 74 97 97
post@modum-bad.no – www.modum-bad.no